

-1728-1
6

Чыла эл пролэтар-влк, ушныза!

МАРНИЙ УДРАМАШ

1933 ий.

Март.

№ 3.

294/17

1/27

МАРГОСИЗДАТ

Йошкар-Ола

1933 ий.

В у й л ы м а ш

Вэллж.

1. Январысэ плэнуын пунчалжым—ўдрамаш коклаш! . . . 3
2. Париж комун кэчэ 7
3. Ёдрамашым социалист строитэлыстывш чотырак ушэна . . 8
4. 8 март лўмэш почмо мастар школын пашажэ 10
5. Колхозник дэлэгаткэ-влак кулак тушман дэн кучэдалыт . . 14
6. Сэнымашыш (почэла мут) 15
7. Австрийгыч пашачэ ўдрамаш „Работница“ журналын рэдак-
сийжылан тыгэ возэн колтэн 15
8. Йочам моштэн чиктыза 16
9. Ударнэ муро (поч. мут) 19
10. Йоча-влакым—йаслэ дэн йоча сатыш, аваштым, колхоз-
ница-влакым—колхоз пасуш 20
11. Кнагачэ влак 21
12. Колхозница—ударница 23

МАРИЙ ÆДРАМАШ

МАРИЙ КУНДЭМ ИСПОЛКОМЫН
ТЫЛЧЭ ЙЫДА ЛЭКШЭ ЖУРНАЛЖЭ.

Г.П. в Лигр

Ц. 1933 г.

Лит. № 474

Йанварысэ плэнунын пунчалжым — Æдрамаш коклаш!

Пырля лийшэ ВКП(б) Рүдө комитэт дэн Рүдө контроль комисын йанвар плэnum, Горький Крайком плэnum, ВКП(б) Маробкомын нылымышэ плэnumжо вичийаш планым ныл ийыштэ шуктымо итогым ыштышт. ССР Ушэм дэн пырля МАО-ат пэрвой вичийаш планым тэмымаштэ пэш кугу сэнгымаш-влакым шуктэн. Аграрийан сырйэвой облас гыч индустрийан-аграрнэ обласыш савырэна. Ты ныл ийыштэ Лопатин комбинат, электростанцэ, Æ завод, кэрмыч завод, Красногор-Дубово чодыра пүчмө завод, молат ышталтын улыт. Чыла нинэ сэнгымаш-влакым шуктымаштэ пашачэ, колхоз Æдрамаш, пашачэ, колхозник дэн пырля активнэ полшэн шогэн улыт. Мэмнан ончылно, кокымышо вичийашлыкыштэ XVII партконфэрэнцын пунчалжэ почэш олаштат, йалыштат капиталист элэментым да клас ойыртышым чылт пытарэн, класдымэ социалист обшэствым ыштышаш паша шога. Ты паша коммунист партийын пэш кугу програмылык пашажэ—задачыжэ. Уло пролэтар, колхозник-колхозницэ вийым коммунист партий йыр ушэн вэлэ ты паша ыштэн шукталтэш.

Октябрь револьуцо уло пролэтар, шэмэр Æдрамашлан, капиталист вуйлалтымэ эллаштэ нигунам лийын кэртдымэ правам пуэн. Ожно феодалнэ-помещик власть гына огыл, капиталист властыат Æдрамашым эн чот эксплуатировайэн.

Намысдымэ гай, правам пудэ ашнэн улыт. Эн утларакшэ тошто Росийсэ кугужаныштэ шэмэр Æдрамаш пэш кугу йöсылыкым ужын, индыралтын илэн. Марий Æдрамашым налат гын, тудо ышкэ тунэмдымыжлан лийын, тыгыдэ нычыргышэ, мөн-

гысö паша дэн нимогай сай культур илышым уждэ илэн, сурт-вольык олмэш вэлэ шотлалтын. Октябр рэволюцо гына вэлэ, уло шэмэр ўдрамашым политик пашаш ушэн, капиталист кугыжаныш ваштарэш кучэдалаш туныктэн, ўдрамаш массым социализм илыш ышташ шупшын шога. Нигунамат, нигуштат, нимогай рэволюцат тынар чоткыдын, кэлгын шэмэр ўдрамашым рэволюцо кучэдалмаш шупшын шогэн огыл. Мэмнан элыштэ, пролэтар рэволюцо гына вэлэ, ты пашаш шупшын моштэн.

Совэт элыштэ вэлэ, пашачэ, колхозницэ моло шэмэр ўдрамаш-влакат комунист партий вуйлатымэ дэнэ социализм ыштымэ пашаштэ гэройла примэрым ончыктэн пуат. Лу дэнэ огыл, шүдö, түжэм, милион дэнэ социализм ыштымэ пашаштэ ўдрамаш-общэствэница—улыт.

Ўдрамаш—совэтыштэ, Цикыштэ, ўдрамаш—дирэктор, ўдрамаш тракторист, ўдрамаш—шофэр, колхоз вуйлатышэ, аспирант, акадэмик, инструктор, инжэнэр, агроном, тулэч молат.

Мэмнан дэн гына, социализм ыштышэ элыштэ ўдрамаш дэн пöрйэнгын ик гай правашт. Лэнин партий гына ўдрамашын нигунам лийдымэ политик дэн производствэный активносшым тарватэн моштэн. 15 ий коклаштэ 10 милион пролэтар шэмэр ўдрамашын дпогынымаш школ гоч туныктэн лукмо. Промышлэнос пашаштэ 32 проц. ўдрамаш ыштат, тывэлым 70 проц. пашачэ ўдрамаш производствышто соц.-тангас дэн ударлэ пашам ыштат. Граждан сар жапыштэ 100 ўдрамаш утла Красный знамэ ордэн дэн пöлөклалтын улыт. Ала мыньар лу дэнэ ўдрамаш икымышэ вичийашлыкыштэ социалист стройкылан гэройла активнэ полшэн шогымылан Лэнин знамым налын. улыт. 400 түжэм утла ўдрамаш с-совэт, оласэ совэт члэнлан сайлымэ. 512 түжэм ўдрамаш комунист партийыштэ шогат. Колхоз правлэн члэнланат 100 түжэм утла сайлымэ. 25 түжэм ўдрамаш трактористлан пашам ыштат.

Марий Кундэмым нална гын: дэлэгат погынымаш гоч 30 түжэм нарэ ўдрамаш эртэн. Промышлэносышто вуйгэжэ 26% ўдрамаш пашам ышта, нунын кокла гыч 8 проц. марий ўдрамаш улыт. Ожно марий ўдрамаш иктат промышлэносышто лийын огыл. Партийыштэ 519 ўдрамаш, марий гыч 31,5 проц.

Ий-гыч ийын-совэт ушэмысэ ўдрамашын илышыжэ куштылэм толэш. Ик 1931 ий мучко гына, йочам йаслыштэ ончы-

маш 100 түжэм гыч 1,400 түжэмыш шуын. Тидэ ийыштак 5 миллион крэсаньык йоча йаслыштэ, площадкыштэ ончалтын улыт. 1932 ийыштэ—3,5 миллионлан кугэмын.

Йаслым, йоча площадкым, садым, мэр столо-
выйым почын—ўдрамашым производствышко ут-
ларак пуртыман.

Йалыштэ ий гыч лийын пролэтар элэмэнт кушмо дэнэ у
фигур—колхозница кушкын толэш. Шуко вэрэ, тўн па-
шаштак колхозницын виктарэн шогымыжым мэ ужына. Сан-
дэнак Сталин йолташ совет ушэмысэ колхозник-влакын пэр-
вой погынымаштыжэ тыгэ каласэн: „шукыжо эшэ ўдрамашым
огыт аклэ, воштылыт. Йолташ-влак, тидэ пэш кугу йонлыш.
Паша—мэмнан калыкна пэлыжэ ўдрамаш манмаштэ огыл. Тўн
Паша тыштэ: „колэktivизацэ шарлымэ дэн вуйлалтымэ пашаш-
кэ—пэш шуко ушан ўдрамаш шогалтымэ“.

„Колхозышто ўдрамаш—кугу вий, тидэ вийым пашашкэ
пуртэн моштыман“.

Рэволюцо пашашкэ, социализм ыштымашкэ пашачэ пролэ-
тар дэн тōрак ўдрамашымат ушэн шогымо дэн мэмнан элыштэ
пролэтар рэволюцо тудланат сэнгэн, вийан толэш.

20 ий эртыш, 1913 ийыштэ эшэ Росийыштэ помэщик-ка-
питалист власть годымак 8 март кэчэ пэрвой гана эртаралт-
мылан. 8 март комунистический ўдрамаш кэчыштэ ий йэда шэ-
мэр ўдрамаш комунист партий вуйлалтымэ дэнэ ышкэ органи-
зованный вийжым шотлэн ончэн, социализм строитэльствыш,
пролэтар диктатурым чоткыдэмдымэ вэрч ышкэ вийжым шот-
лэн кугэмдэн шога.

Тэнэ 1933 ийыштэ 8 март комунист ўдрамаш кэчэ тыгай
лозунг дэн эртаралтэш: икымышэ вичийаш планым 4 ийыштэ
тэмымэ итогым чумырэн ончэн, Рүдө К йанварысэ плэnum пун-
чал почэш 1933 ийысэ калык озанлык планым тэмышаш вэрч
тыршэн пижман. Пэрвой вичийашлыкыштэ мэмнан совет
ушэмна тыгыдэ крэстьян озанлыкан эл гыч тўнхамбалнэ эн
шолдыра йал озанлык элыш савыралтэ.

Социалист обществым ыштымаш—клас тушман дэн кучэ-
далмаштэ. Пэрвой вичийашлыкыштак кулак клас шотышто
пытармэ гынат, вуйгэ пытарэн сэнгымэ огыл. Социализм ыш-
тымэ пашаштэ клас тушман, тўрлө сэмын чаракым шындаш

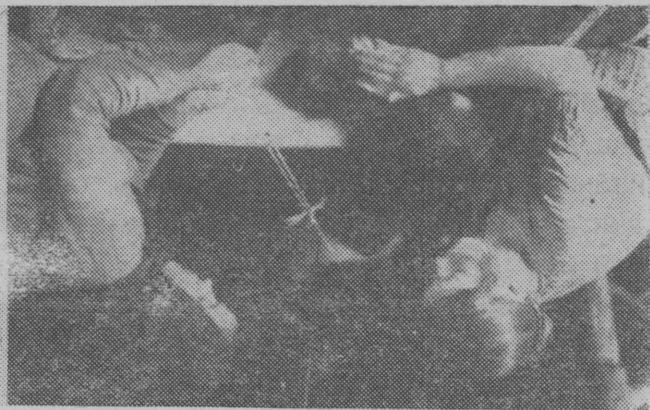
төча. Тидлан вэрч класовый бдитэльностьым утларак кўш нөлтэн клас тушман дэн крөдалмашым вийандаш.

Пашачэ, колхоз, моло шэмэр ўдрамаш ончылно пэш кугу паша шогат. 8 март кэчын мэмнан эл мучко тыгай йўк йонгалтман: *социализм ыштымайтэ гэройла кучэдалшэ шэмэр ўдрамаш-влак, Лэнин комунист партий вуйлатымэ дэнэ социализм ыштымэ знамым кўшкырак нөлтыза!*

Ўдрамаш — колхозник - влак, — колхозым пэныдэмдыза, врэдитылым луктын кышкыза!

„Колхоз дэч посна—төр укэлык“.

„Колхозышто—төр правалык“.

Кугыжан власть түрлө калыкым ваш-ваш сырыктылыктэн ашнэн. Совет власть годым чыла калык шэмэр изак-шольак сэмын кэлшэн илат.

ПАРИЖ КОМУН КЭЧЭ.

1871 ий 18-шэ мартыштэ Парижсэ комун кэчэ эртаралтэш. Тидэ комун чилажэ 72 кэчэ вэлэ лийын, тугэ гынат, кугу паша ышталтын. Парижсэ пашазэ-шамыч властым ышкэ кидышкышт налыч, ышканышт посна армыйм чумырышт, чэркым кугыжаныш дэч ойырэн, „йумын закон“ туныктымымат школ гыч поктэн луктыч, пашачэ дэч штрап кушкэдмым чарышт, оза кудалтэн кодымо пабрик, завод, мастэрской-шамычым пашачэ артэль кидыш пуышт.

Молан парижысэ комун кужу жапын шогэн кэртын огыл? Тэвэ молан. Тунам пашазэ клас сайын, пэнгьдэм чумыргэн моштэн огыл, пашачэ классын вуйлалтэн шогышо партийжэ укэ ыльэ. Ышкэнжын профсоюзшо, газэтшэ мойн укэ улмаш. Буржуазийлан мойн ўшанэн шогэныт, -нунын кид гыч кэнэта окса банкым погэн налын огытул. Буржуй правительством пытарышаш олмэш, комун кугу мут дэн тудым ышкэ вэкыжэ савыраш төчэн.

Тыгай йонгылыш лиймэ дэн буржуй власть угыч ылыжэ, комун ваштарэш сарым чот тарватыш. Арныа коклаштэ 30 тўжэм комунарым пуштыч, 45 тўжэмым арэстовайышт. Парижысэ пролетарын вўржө шуко йогыш, -100 тўжэм нарэ пашазэ йомо. 1924 ий дэч вара тидэ кэчим адак пўтынъ тўныасэ рэволюционьэр-влаклам полшымо (МОПР) кэчылан ойырымо.

**Лэнинын национальный политикшэ почэш совет
власть чыла калыклан төр правам пуэн, шэ-
мэр марий ышканжэ автономийым налын.**

Ўдрамашым социалист строитэльствыш чотырак ушэна.

1933 ий 5 йанвар гыч 15 йанвар мартэ MAO-што дэлэгаткэ-влакын погынымаш да ончылно шогышо задачыштым ончымаш эртаралтэ.

1932 ийыштэ пэрвой вичйаш планым 4 ийыштэ тэмалтэ. Пэрвый вичйаш план ончылно шогышо задаче-влакым тэмымаштэ пашачэ, шэмэр ўдрамашат ўрдыштэ шогэн огытул, нунат шуко вийым пыштэн полшэн улыт.

Тугэ гынат, социализм ыштымэ пашаштэ шэмэр ўдрамаш чылак, эрэ чыла вэрэак ик кай активнэ полшэн шогэн огытул. Шуко вэрлаштэ, утларакшым схоз. районлаштэ, колхоз, нужна, ик марда, ышкэт озанлык ўдрамаш кокласэ паша чылт ситышын шындалтын огыл.

Дэлэгаткэ коклаштэ пашам вийандымэ нэргэн ВКП(б) Рўдó комитэтын пунчалмутшым Райком-влак шуктэн огытул, ты пашам ўрдыжэш кодат.

Ончыкыжо шэмэр ўдрамаш-влакым социалист строитэльствын вуйгэ участкышткышт утларак ушыман, ўдрамаш кокла гыч большевик кадрым куштэн лукшашлан вэрч пашам молэмдыман.

ВКП(б) обкомын рэшэныжым шуктышашлан 5 йанвар гыч 15 йанвар мартэ йаллаштэ дэлэгат погынымашым ончымо декадэ эртарымэ, тэвэ тыгай паша шога:

Курык Марий районышто.

Вуйгэжэ дэлэгат сайлымаш дэч вара 58 дэлэгаткэ погынымаш лийын. Йурин „маркожтрэст“ комбинатысэ, Дубовый стансэ, коператив йачэйкысэ дэлэгаткэ-влак, адак „Стрэмлэньэ“ колхоз мом политик дэн производствэный активностыштым ончыктат. Йуринсэ пашачэ ўдрамаш-влак производствэный планым 122 % тэмэн улыт. Зайом шармаштат шэнгэлан кодын огытул—150 % шарэн улыт. Курык Марий районышто дэлэгаткэ Микракова й. 1,500 тэнгэаш зайомым шарэн.

„Стрэмлэньэ“ колхозышто 40 ўдрамаш чыланат зайом налаш лийын улыт. Чылажэ 600 тэнгэашым

налын улыт. Тылэч посна 80 тэн. колэктивнэ МОПР-лан полшаш налын улыт, тыгак зайомым налаш Маркожтрэст пашачэ ўдрамашым ўжыт. Дубовый ст. дэлэгаткэ чодра йамдылымаштат кўрылт-машым пытараш тыршат, садлан манын корно ачалаш суботникым да монь ыштылыт.

Тугэ гынат кўчыкнат—шучо уло. Дэлэгаткэ погынымаш-влак шукожо годым план дэч посна самотьок дэн кайэн. Дэлэгаткэ да шэмэр ўдрамаш коклаштэ культур—массэ паша таньт лиындаалтын огыл. Дэлэгаткэ-влакын озанлык-политик кампаньэ йыр шагал шупшмо.

Шэрнур районышто дэлэгаткэ-влакын погынымаш паша ончы-маш 3 йанвар гыч 17 йанвар мартэ лийын.

Шэрнур район мучко 19 д. погынымаш, 333 дэлэгаткэ шотлалтэш. Нинын коклаштэ вуйгэжэ 3 д. п. вэлэ пашаштым ыштат, молышт малат. Вэрласэ партйачэйкэ-влак

д/п. пашам кўлэш сэмын ончалын огытул. 3 д. погынымаш дэч моло ик погынымашат, ик бэсэдат, лийын огыл. Тыгак дэлэгаткэ-влак ни-могай пашашкат шупшалтын огытул. Утларакшэ тошто жэнсэкторыштэ пашам ыштышэ Йандальцэва дэн Максимова пашам кўлэш сэмын колтэн огытул. Садлан дэлэгаткокласэ паша брдыжэш кодын. Шуко вэрэ дэлэгаткэ-влакын спискыштымат, протоколыштымат йомдарэн пытарымэ. Сандэнэ шучо дэлэгаткэ погынымаш вуйлатышэ дэлэгаткэ-влакын тўсыштымат огыт шинчэ.

Йужо йачэйкылаштэ руководи-тэлыштыт бэзпартийный улыт. Р.—Шой.

„Марий ўдрамаш“ рэдакций вэс номырэш Оршанкэ дэн Провой жэнсэктырым ышкэ пашашт нэргэн журналэш возаш ўжэш.

Колхозницэ-влак, уто оксадам аныклышэ кассыштэ аралыза.

Тунам тэ вара эл индустриандаш полшэда.

8 март лүмэш почмо мастар школын пашажэ.

Мэмнан школ пөртыштө ожно княз Волховский илэн гын, кизыт марий шэмэр ўдрамашын ўдырышт у пашалан тунэмыт. Шэмэр ўдрамашым социализм илышыш пурташ полшат. Марий шэмэр ўдрамашым тошто формо дэнэ кид пашам ыштымагыч утарэн, пашам куштылэмдэн, у формо дэнэ колташ полша.

Ончыкыжымат садэ шот дэнэ школ ончылно кугу паша-влак шогат. Тачысэ кэчылан школын пашажэ тыгайэ улыт:

Кустар промыслэныслан отдэл дэнэ кадрым йамдылаш. Выньэр кумо пашам вуйлатышэ мастарым, ургэн моштышо дэн түрым-түрлэн моштышо мастарым йамдылэн лукташ, колхозлан, совхозлан, артэль-влаклан паша виктарэн моштышо йэнгым йамдылэн лукташ. Марий вургэмым сайэмдаш, йытырандаш, тазалыклан йөршым ышташ; вургэм ыштымаш пашам куштылэмдаш; выньэрым лопкандаш; кумо годымак түрлымым ышташ; кнагалан туныктымо пашам 7 ий тунэмме школысо дэн төр колташ; вуй вургэмым уым ышташ.

Ончылан шындымэ тидэ паша-влак шот дэн мастар школ пашам ыштэн толэш. Талукушто, 10 тылызыштэ 2.700 шагатым производство пашам ыштат. 2.700 шагат (кнагалан), наукум тунэмыт. Кизыт ФЭС шотышто мастар школ шога. Ончылно улшо пашам шуктэн толэш.

Школ 1929 ийыштэ Фэвраль тылызыштэ шэмэр ўдрамаш, 8 март кэчэ лүмэш почылтын. Школ почылтмо ий 30 марий ўдырым тунэмаш налмэ.

1929—30	тунэмме ийын	54	йэнгым
1930—31	”	75	”
1931—32	”	80	”
1932—33	”	80	”

тунэмаш налмэ. Тунэмшэ-влак чыланат марий гыч улыт. Шукыжо йорло, тарзэ, колхозник гыч улыт.

Ий йэда тунэмаш налмэ кушкын толын. 1932-33 тунэмэ ий мартэ школыш ликпункт тунэм лэкшэ ўдыр-влак гына налмэ улыт ыльэ гын, тэний тўнгалтыш школ пытаршым погымо. Паша тэпым, тунэммашым ончална гынат эртак, ий йэда ончык сэнэн толмо гына койэш.

Паша лэктыш ий йэда тыгэ кушкын, качэствыжат сайэмын толын.

Кумо отдэл:

1929—30	ийыштэ	1.080	тэнгакаш	сатум	куэн	луктын.
1930—31	"	5.100	"	"	"	"
1931—32	"	6.425	"	"	"	"

Тўрлымō отдэл:

1929—30	ийыштэ	324	тэнгакаш	сату	тўрлалтын.
1930—31	"	926	"	"	"
1931—32	"	1.664	"	"	"

Ургымо отдэл:

1929—30	ийыштэ	1.584	тэнгакаш	сатум	ургэн	луктын.
1930—31	"	6.059	"	"	"	"
1931—32	"	8.004	"	"	"	"

Вигэжэ:

1929—30	ийыштэ	2.989	тэнгакаш	сату	лукталтын.
1930—31	"	12.085	"	"	"
1931—32	"	16.095	"	"	"

1932—33 ийыштэ сату лэктыш кок пачаш нōталталташ. Тидлан чыла йōн уло. Тудым шуктэн толмо гына кўлэш.

Школ почылтмо дэч вара, тидэ ныл ий жапыштэ улыжо 33 мастарым йамдылэн лукмо. Шукышт артэль дэн школ пашаштэ улыт. Шагалышт комбинат-влакыштэ тунэмыт. Кокымышо вичийштэ обласыштына шэмэр ўдрамаш пōрт лийшаш. Тидэ пōрт ышташ Обисполком лўм дэнэ 1932 ийыштак 400.000 тэнгэ ойрымо. Мастер школ гыч комбинат лийшаш, тидым облась вуча.

25 Августышто ВКП(б) рўдō комитэт школ нэргэн лукмо пунчал мэмнан школ пашаштэ—паша ыштымэ дэнэ тунэмаштэ тўн програм лийын. Тудым шуктэн толалтэш.

Кизыт школышто 80 тунэмшэ уло. Тужэч комсомолэс 40, Осоах—43; РОКК, МОПР, СВБ, ОСВОД, моло кружокат уло.

Кажнэ кружок пашам ышта. Пашам план почэш ыштэн толэш. Туныктышо дэн инструктор-влак нинэ паша вўдаш ушымо улыт.

Тунэмшэ-влак политучобыш ушнэн улыт. Политшколыш коштдымо укэ. Маркс-Лэнин тэорий тунэмаш кок кружок уло.

Школышто дисципли чоткыдо. Дисциплин чоткыдэмдаш, —правил, соцсорэвнованьэ договор, йошкаргэ дэн шэм онга, пырдыж газэт да комсомол йачэйкэ дэн исполбўро пижын улыт. Садын дэнак тунэмме дэн производство паша план тэмылтын толэш. Прогуллан мучаш ышталтын. Тунэмме дэн производство паша талышнымашым, качэствэ вэрч кучэдалмашым руалын күкшө вэрыш нөлталмэ. ВКП(б) рўдө комитэт лукмо пунчал шуктышаш вэрч чыла туныктышо, тунэмшэ-влак соцсорэвнованьэ договорым ыштэн улыт да тидэ договор почэш кодын толшо тыгайак Курык Марий район Пэтнур мастар школым соцтанасыш ўжмө. Нуным буксирыш налын вўдэн кайаш пижмэ.

Школын паша кэчэ эртарымэ рэжим уло. Тунэмме дэн паша ыштымэ жап план, расписаньэ почэш нангайалтэш. Снабжэньэ чотышто, чиймэ вургэм дэн кочкыш шотышто вуйэш налгэ укэ. Тунэмшэ-влаклан чыла йөн ыштымэ. Лачак сайын тунэмаш да производство паша планым гына тэмэн толаш кодэш.

Производство паша тэмп пытартыш жапыштэ кугун нөлталтын. Тэмп луштарымэ ваштарэш талын кучэдалмаш эрта.

Тунэмме дэн производство пашаш у мэтодым пуртэн Сталин йолташын историйсэ 6 йөнум пашаш кэлгэмдэн шуктэн толын, 1932 тунэмме ийыштэ производство планым тыгэ тэмэн толмо:

Кумо отдэл.

I кв. 103,99 %	(тунэммаштэ кум квартал вэлэ) Чодра йамдылымаш дэн план тэмын огыл. (Школлан чодрам йам-э.)
II кв. 85,33 %	
III кв. 180,68 %.	

Кокла чот дэн ик тунэмме
ийыштэ 122,66 %.

Ургымо отдэл:

I кв.— 83,58 %	(Чодра йамдылымэ дэн кодмо)
II кв.— 103,73 %.	
III кв.— 180,68 %.	

чылажэ-122,66

Түрлымө отдэл:

I кв.—91,48 %.

II кв. 108,03 %.

III кв. 117,14 %

Чылажэ—105,55 %.

Производство пашаштэ улшо ударник влакын лүмышт:

1. Ланцова, Иванова Е. Сапожникова, Мамайэва, Румянцева, Эргубайэва, Калинина, Кашкова, Дорогова, Агафонова, Бушкова Т. Казанцева, Сэмонова, Осипова, Снасова, Ансэва, Сурская.

Ударник-влак кок кум кана йужо пөлөклалтын. Тунэмме пашаштэ нинэ ударниклан чотлалтыт:

Иванова Ек., Тарасова, Спасова, Соколова М., Павлова, Паймирова, Агафонова, Ватьукова, Анийэва, Бушкова Т., Кашкова, Казанцева, Соломина, Скобэлэва, Эргубаэва, Дорогова, Тимофэйэва, Зайцева, Осипова, Сэмонова, Сташкина, Сурскайа молат.

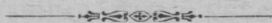
Ударник-влак сайын тунэмыт, паша планым шуктэн толыт. Почэш кодшым туныктат, мэр пашам ыштэн шогат. Школын производство пашаштэ, кажнэ тунэмме пашаштэ ударник-влак вудышылан чотлалтыт.

Тунэмшэ-влак ты жапыштэ утильсырйо погымо планым тэмэн улыт, зайом шарымэ планым—90 % шуктэн улыт. Лишыл йал советыш мийэн, йал йэда, пөрт йэда зайоным шарэн коштын, умылтарымэ пашам ыштэныт. Олашат дэлэгаткэ погынымашым да консэртым ыштымэ. Квартал йэда политикозанлык пашам умылтарэн коштыч. Партий дэн правитьэльствэ лукмо пунчалым эртак прорабатлат. Лукмо пунчалым шуктэн толыт.

Кизыт школ пашам тэргымаш кайа. Тидэ пашаштат тунэмшэ-влак ончылно шогат.

Ончыкыжо школ паша ончыл ратыш шогалшаш. Тэний 26 мастерице школ гыч туныктэн лукталтыт.

Сэнэн толмым чоткыдэмдэн, пашам адакат вийан колташ пижэш. Шонымына шукталтэш. Комунист партий вуйлатымэ почэш сэнгымашкэ мийэн шуна.

КОЛХОЗНИК-ДЭЛЭГАТКЭ-ВЛАК КУЛАК ТУШМАН ДЭН КУЧЭДАЛЫТ.

Партийын чыла сэнгымашыжэ социализм ыштымэ паша чыла фронтыштыжат клас тушман дэн кучэдалмаштэ эрта. Колэн шушо клас тушман—йалыштэ кулак, пытартыш вийжым, түрлө сэмын колхоз паша ваштарэш лукташ төча.

Сталин йолташ ЦК дэн ЦКК ан йанварысэ плэнумыштыжо кызыт йалыштэ тыдэ жапыштэ клас тушман дэн кучэдалмэ нэргэн тыгэ каласэн: „йалыштэ мэмнан паша йэнна-влак шу-кыжым клас тушманым колхоз ордыштө кычалыт. Тыгай кулак түжвалнэ шукэртак укэ. Кызытсэ кулак, подкулачник „ўнышө“ йэнг улыт. Нуным колхоз ордыштө кычалман огыл, нуно колхоз көргыштө шинчат. Колхозышто, шуко гоным кладовшик, завхоз, счэтовод, сэкрэтарь пашам налын шинчын улыт. Колхозышто саботаж пашам колтэн шогат, садлан лийын тыгай колхозлаштэ паша сайын ок кай.

Тидэ ой пэшак чын. Кулак-влак мэмнан МАО-штат колхозыш шылын пурэн улыт. Йужо колхозышто, колхоз правлэнышкат шэнгын пурэн улыт, тушто осал пашам ыштылыт. Нунын дэн пэш чот пижын кучэдалман. Йужо, ончылно шогышо колхозлаштэ колхозницэ дэлэгаткэ-влак тушман дэн кучэдалмаштэ пэш кугу вэрым налын шогат. Тэвэ мутлан Оршанкэ район дэлэгаткэ-влак партий дэн правительствылан кулакын врэдитэль пашаштым түжвак лукташ пэш активнэ полшэн шогат. „15 лэт Октябрэ“ лүман колхозышто Пухальская ик дэлэгаткэ—колхозым кулак вуйлалтэн шога, тудым шурэн лукман ман—увэртара. Адак „У илыш“ колхозышто дэлэгаткэ кулакын тыгай пашаштым түжвак луктын. Тушто шылын пуршо кулак-влак колхоз имньэ ўзгарым, шудым спэ-кульант-влаклан ужалкалэн улыт, имньэ ўзгар дэч, кормо дэч посна кодын улыт. Тыгак „им. Молотов“ колхозышто кол-

зозницэ-влак—кузэ кулак имнэ фуражым кушко лийын тушко кучылтын—улыжым тўжвак луктын улыт.

ЦК дэн ЦКК пунчалжым вашкэрак илышыш пуртышашлан вэрч, кулак-влакын тыгай пашашт ваштарэш—Оршанкысэ дэлэгаткэ-влак районсо конфэрэнсэш шошым агалан йамдылалташ (ломыж погаш, тэрс лукташ, шурным сортировайаш) 52 ўдрамаш дэн 8 бригадым ыштэн улыт.

Туштак с-совэтэш 43 ийэн дэн шошым агалан йамдылалтмаш пашам тэргэн шогаш 6 ўдрамаш бригадым ыштэн улыт.

Курык марий районыштат кустовой совэщаньэ эртарымэ почэш (совэщаньыштэ 80 ўдрамаш лийын) 42 дэн 8 бригадым ломыж погаш, тэрс лукташ, адак 4 бригадым шошо агалан йамдылалт шогымым тэргаш ыштэн улыт.

Нинэ, кулак тушман дэн кучэдал шогышо, ончылсо ўдрамаш-влак дэч моло районсо ўдрамаш-влакланат гримэрым налшышт кўлэш. Кулак, подкулачник-влакын колхозышто осал паша ыштылмыштым тўжвак луктын шогыман.

Утларакшым шошо агалан йамдылалтмэ годым нуно торэш шогат. Тыгай врэдитэлым шижын, нуным викак колхоз гыч шурэн луктын сутыш пуман.

Сэнгымашыш.

Пөрвөй вич ий тэмымаштэ
Тый вийэтым луктынат,
Социализмым ыштымаштэ
Пөрйэн дэн төр лийнат.
Латкок ийаш ўдрамаш
Шуко, шуко вашталтын;
Лэнин партий—корно раш,
Кайа тудат, чот сэнэн!
Тэнэй мэмнан ончылно
Шогат тыгай пашалак:
Промышлэнысым сайэмдэн,
Паша лэктышым нөлталаш,
Йал озанлыкым молэмдэн
Киндэ лэктышым оварташ,
Диктатурым вийан дэн,
Жлас тушманым пытараш!

Ануш, шарнэ тошто йбсым,
Ануш, колышт мыйын мутэм:
Мушкыш сэмын лунчыргэн,
Илшыч ожно орланэн.
Тоштым, йбсым шарналтэн,
Вийэт уло, тудым лук,
Вичийашлык куго планым
Тэмаш полшо артырэн¹⁾!
Моло дэнэ төр лийаш,
Шинчымашым кўш нөлташ,
Тэхник йбным сай палаш
Чот пиж тыйэ тунэмаш!
Соцтанасым вийын шарэн,
Ударлыкым кўш нөлтэн,
Кайэ ончык, сэнгымашыш!
Вичийашлыкым тэмаш!

¹⁾ Эргарэн.

Австрий гыч пашачэ ўдрамаш „Работница“ журналын рэдаксийжылан тыгэ возэн колтэн.

Тэмдан ССРУшэмыштэ ик сэнгымаш почэш, вэс сэнгымаш ышталт шогымо годым, мэмнан элыштэ ик производство почэш, вэс производство пэтырналт шогат, пашачэ паша дэч посна кодэдат. Мыланна ўдрамаш дэн йоча шамычлан эн утларак илаш йосё, мэмнан нимогай прават укэ. Мэмнан йочана 90% нарэ тубэркульоз чэр дэн орланат. Мэмнан разоритлалт пытышэ Штэйэр олаштына путыракак илаш йёсё. Тыштэ 27 тўжэм калык уло гын 17 тўжэмжэ шужэн, кылмэн илышэ пролэтариаат улыт. Нуно ышкэ йочаштлан падраш киндымат налын огыт кэрт. Тыштэ

мэмнан пэш кугу оружи—автомобиль завод уло. Ожно тидэ заводышто 16 тўжэм пашачэ пашамыштэн. Кызыт 1,140 й:г вэлэ, нунат кўчызылык пашадарым гына налыт, тудыжат ийлан 3—4 гана 50—60% волэн толэш. Ўдрамаш нимогай пашадарыматыштэн налын огэш кэрт, налэш гынаг пычырыкым гына, 12-20 шилингом арньалан налэш. 20 шилингомжэ 6 тэнгэат 20 ур. лийэш. Тидэ пырчык дэн йэшыжым, шочшыжым ончэн пукшэн ашныман. Ватыжэ пашамышта гын, марийжэ пэнсым паша укэлан налэш гын, тунамак ватыжым паша гыч налыт.

Питлэр Тэрэза.

Йочам моштэн чиктыза.

Кэлшыдымэ вургэм йочалан пэш кугу зийаным кондэн кэртэш, тудо йочалан кушкашыжэ. вийанашыжэ мэшайа, йочам локтылэш—садлан тэвэ мый тыланда кузэ йочам чикташ ойым пуэна, кузэ ургашат ончыктэна.

Молан вургэм кўлэш манат гын, вургэм мэмнам тэлым йўштё дэч, кэнэжым шокшо дэч арала. Шокшо годым, йўштё годым йочалан йёсырак, садлан йоча вургэмын кўлэшыжэ пэш кугу. Тўжвал йужышко шокшым йоча утларак пуэн шога. Йоча тэлым кугу йэнг дэч утларак кылмэн кэртэш. Кэнэжым утларак ырэн кэртэш. Тыгай шот гыч йочам вургэмжэ аралэн шога.

Йўштё дэч тыгай вургэм йўштё шокшо дэч утларак арала: мэж дэн, пун дэн ыштымэ вургэм шокшым пэш сай кучэн шога, ситса дэн ыштымэ вургэм—шокшым пэш шагал куча, йытын дэн ыштымэ вургэм шокшым тулэчат шагал куча.

Мачэрын ўмбалжэ йаклака гын, шокшо шагал кайа. Шэм

Йоча мэмнан алмашна. Социализм ыштымаштэ мыланна таза йэнг күлэш.—Йочам моштэн ончыза.

түсан вургэм ош түсан дэч кок гана утла шокшым шупшәш. Садлан көра—шокшо годым шәм вургэман йэнг кэчә шокшо дэч йөслана, ош вургэм дән кэчыштэ каньылырак.

Тэлылан вургэмым тыгай наста дән ургыман.

Тэлэ вургэм шокшым утларак кучән шогыжо, адак тудым ургаш наста (матэриал) шагал пуржо. Йочалан вургэм куштылго лийжэ, нэлэ вургэм нумалаш нэлэ. Куштылго, шокшо вургэмлан мэж дән ыштымэ вургэм шотлалтэш. Адак йужо ава-влак йочаштым ала мо чол, чот пүтырэн шындат, ала мыньар вургэмым чикгат. Йочам шуко вургэм дән пүтырэн шындымэ ок күл, тыгэ тудо тарваныл ок кэрт, шүлашыжэ йөсө, капшэ утыж дән ырэн кайа.

Йымал тувыр-йолашым мэж дән ыштыман огыл, мэж йочан пушкыдо могыржым удыркала, йоча могырэш түрлө чүнча, молат лэктын кэртэш. Тылэч посна, мэж вургэм коваштын луктын шогымо газшым шындара, вургэм үпшалташ тунгалэш, вашкэ лавырга, чүчкыдын мушмо дән вашкэ пыта, пэнгыдэ, нэлэ, лийэш.

Мэж вургэм үмбал вургэмлан шыжым, тэлым чийаш вэлэ йөра, йымал вургэмлан ок йөрө. Йымал вургэмым ситса дән ыштыман. Йытын виньэрат пэш ок кэлшэ, тудо шокшым вашкэ колтэн шогымыж дән, могырым кылмыкта. Йытын виньэр кэнэжым шокшо годым чийаш вэлэ йөра.

Йымал вургэм ош түсан лийжэ, түрлө түсан тувырышто лаврат пэш ок кой, йочан аважэ лаврам уждэ ышкэнжым ондала. Адак түрлө түсан ситсым вашкэ кайшэ чийа дән чийалтат, ты чийа йочан капшым лавырта, коваштэш түрлө йөра налэш.

Йоча вургэмым тыгэ пүчкын ургыман.

Йоча вургэмым моштэн пүчкын ургымо—изэ паша огыл. Ургышашлык арвэржэ сай лийэш гынат, тудым моштэн пүчкын от урго гын, йочалан энгэким вэлэ конда. Йоча вургэм

ЙОЧАН ТАЗАЛЫКШЫМ АРАЛЫНЭТ ГЫН—АРУН АШНЭ.

простой, куштылго лийман. Йоча вургэмжым ышкэ чийэн, кудашын кэртшэ. Ару, куштылго, моштэн ургымо вургэм вэлэ йочалан чийашыжэ сай. Вургэмыштэ (тувыр-йолашыштэ да монь) күжгү, могыр корштыктышо ургыш лийман огыл. Вургэм могырэш вольнан гына пижын шогыжо. Вургэм дэн кап коклаштэ йуж коштын кэртшэ. Вургэм капым нигуштат ынжэ ишэ, ынжэ пызырэ, могырым ынжэ йыгэ, кошташ ласка лийжэ. Вургэм йочан вачыштыжэ гына пижын шинчыжэ, моло вэрэ пэш чак ынжэ пиж.

Йочалан шыгыр вургэм ок йоро, тудо йочан тазалыкшылан сай огыл.

Эн чотшо шыгыр тувыр сога ок кэлшэ: шүй коч кугу вүр корно вүрым вуйыш пуэн шога, садлан ту вүр корным пызырэн шогымо дэн вүр вуйыш кайэн ок кэрт, тыгэ вуй коршта, нэрвэ пужла. Вургэм йочан онгым тэмдэн, пизырэн шога гын, йочан тазалыкшылан сай огыл—тудын шодыжо пызыралтэш, күлэш нарэ йуж пурэн ок кэрт. Адак йочан мүшкыржым үштө дэн монь шупшын кылдыман огыл, тыгэ мүшкыр пуштылан сай огыл.

Йочан йымал тувыржо лопка лийман, уто ургыш ынжэ лий манын, йымал тувырым кугу ластык дэн ургыман. Ургыш могырым ынжэ удыро. Тувыр пулвуй мартэ лийман. Тувыр шокшым ырвэзыланат, үдырланат кужым ыштыман. Йочан кэчывалым чиймэ тувыржым йүдлан кудашман. Малаш вэс тувырым чиктыман.

Тувыр-йолашым күжгү—пэнгыдэ, коштыра выньэр дэн ургыман огыл. Йолашат тувыр гайак лопка лийжэ, күжгү, пэнгыдэ ургыш лийман огыл, тыгай ургыш йочан йол коклажым удыра, йыга. Йолашыштэ шуко ургыш ынжэ лий ман, ик ластык выньэрым кокытэ пыштэн ургат. Йолаш ынжэ воломан вачэ коч иктаж пушкыдо наста дэн ургымо үштым ыштэн сакаш күлэш. Йолашлан пэнгыдэ кандыра ок йөрө, тудо йочан могыржым пүчкэш. Полтышат пэш сайак огыл: йочан мүшкыржө то кугэмэш, то изэмэш, садлан полдышат ок кэлшэ.

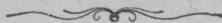
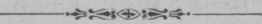
Мом йочалан шолтэн пукшыман.

Шөр дэн шолтымо шүр.

Шөр шүрым тыгэ шолтыман: эн ончыч, совлат пэлэ шүрашым, стаканат пэлэ шолшо вүдыш пыштэн, адак шолаш пуртыман. Шолмо мөнгө үмбак күзышө шүк, шоным погэн налман. Шүрашым пушкыдэммэшкыжэ шолтэн, вара үмбакыжэ ик стакан шокшо шөрым опталын эшэ икана шолаш пуртыман. Вара шолтэн шуктымо мөнгө шүрыш совлат пэлэ ушкал үм пыштэн лугалтыман.

Шөр шүрым адак вэс түрлынат шолташ лийэш. Шолташыжэ тыгак шолташ, пыштылаш вэс сэмын. Ик чай совлашыдан ложашым ик чай совла үэш жаритлэн тудым сайрак туржын, шүрыш пыштыман. Тыгэжэ шүр тамлырак лийэш.

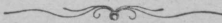
Вэс номырэш, адак вэс түрлө кочкишым кузэ шолташ возалтэш.

Ударлэ мууро.

Ужар мэхан гармоньэм—
Мурым шокто у сэмын,
Ўшан колхоз йолташэм—
Пашам ыштэ чот тыршэн.
Шурным тутын шочыкташ—
Мэмнан айар пашана,
Адак колхоз вийандаш—
Күрылдымб лозунгна.

Колхоз пасуш агрофоним
Пурташ пэшак төчена,
Машинажын тэхникшым
Тунэм шуаш пижына.
Иктэ вэсэ үчашэн,
Почэш кодшым буксирлэн
Цэ-ка ойым шуктэна,
Вашталталтэш илышна.

**Зайомым налын советлан пасунам
социалистичэский киндэ фабрикыш
савыраш полшэна.**

Йоча-влакым—йаслэ дэн йоча сатыш, аваш- тым, колхозница-влакым—колхоз пасуш

Колхозницам социалист пасу ударницым ышташ, тудым йоча ончымо пашагыч утарашкүлэш. Сандэнак ўдрамаш паша вийым сурт гыч пасуш лукмаштэ йоча учрэждэн-влак, пэш куго вэрым налын шогат. Йоча сад, йаслэ, плошчадкэ-влакым кумдан шарымэ шошым ага планым сенгымаш дэн тэмаш полшышо ик куго йөн улэш.

Тэнай шошым ага ўдымё жаплан ССР Ушэм мучко школыш кошташ шудымо йоча-влакын 33 процэнжылан йоча учрэждэн лийшаш. Кизыт мэмнан Облась көргыштё йоча учрэждэн 41 вэлэ, а 1 май гыч тўнгалын 611 учрэждэн лийшаш. Ты учрэждэн-влак (ола лэч посна) школыш кошташ шудымо йалысэ йоча-влакын 33,8 проц. ончаш тўнгалыт. Ты учрэждэнлаштэ пашайэн-влакат шуко күлэш лийыт, ты пашалан лўмын тунэмшэ пашайэн-влак пэш шагал, сандэн район йэда кўчык жапан курс-влак почылтшаш улыт.

Шошым ўдаш тўнгалаш жап шукак кодын огыл, сандэн йоча учрэждэн лийшаш вэрыштэ (эн пэрвойак МТС, совхоз дэн ончыл куго колхозлаштэ) пашалан кизытак пижаш күлэш. Йоча-влак коклаштэ паша ыштышаш йэнгым курсышко тунэмаш колтымо дэч посна материальный базэ шотыштат, пёрт мэбэль (пўкэн, ўстэл, кровать, т. м), кэлшышэ модыш, т. м. нэргэн шоналтыман.

Кажнэ колхозлан рўдё вундо гыч вучэн кийыдэ, ышкэ йоча садшылан көргё рэсурсым мобилизатлаш пижман. Тыдын дэн пырля йаслэ пэлэн пакчам шындаш, кроликым, кайык-вусым ашнаш тўнгалаш күлэш. Чыла ты паша-влакым шукташ пэрвойак кажнэ колхозница дэн колхозниклан умландараш, адак шэфыш налшэ ола организацэ-влакат куго польшышым пуэн кэртшаш улыт.

Владимир Ильич лўмэш ыштымэ завод (Моско) пашазэ-влакшошым ага ўдымё годом колхоз-влаклан социалист польшышым

пуаш ышкэныштым ударниклан шотлымыштым увэртарат. Ты йоным мэмнан ола комсомол, профсоюз организацэ-влаклан илышыш кумдан пурташ тўналман.

Кажнэ ола йоча сад колхоз йоча садым шэфыш налын, тудлан полшаш тўналжэ. Сад почмо нэргэн колхозник-влак коклаштэ агитацэ пашам колташ, школыш кошташ шудымо йоча-влак коклаштэ ыштышэ кадрым йамдылаш ола йоча сад район дэн йаллаш эрээк да эн сай пашайэнгышт-влакым колтэн шогыман.

Шуко годым курс-влак почмаш кужо жапыш шуйна, тыштэ гын ий кэчэ ок вучо, шошым агам жапыштыжэ ўдаш тўнгалаш күлэш, сандэнэ районлаштэ почылтшаш 10 кэчаш курс влакым жапыштыжэ почашак күлэш, кизыт ик монар районышто ты пашалан пижыныт гынат, молышт-влак малэн кийат.

Колхоз массэ ышкэ, ола организацэ-влак полшат гын вэлэмэ школыш кошташ шудымо йоча учрэждэн сэтьым сэнгымашдэн шарэн да сайэмдэн кэртына. Тылым ыштэна гын, мэты йоча-влакым аваштым пашам активнэ ышташ, колхозым организацэ дэн озанлык шотышто пэнгыдэмдаш, шошым ага ўдымым большэвикла эртараш ушэн кэртына.

Смирнова Ана.

КНАГАЧЭ-ВЛАК.

(Ойлымаш)

Тачэ мэмнан ликпунктым шэфлан налшэ оласэ пашазэ-влак ликпунктышто тунэмшэ-влакын тэлэ гоч мом тунэммыштым палэн налаш тольыч. Сайын тунэмшэ-влакым пөлөкклан нуно түрлө сатум кондэныт: шовычым, савам, сорлам, товарым, шовыным, кнагам т. м.

Ликпунктышко, тунэмшэ-влак вэлэ огыл йара йэнат, көлан мом пөлөклат манын, ужаш мийышт.

Тунэмшэ-влакыным шинчымашыштым шымлэн налмэ дэч

ончыч йалсовэт вуйлатышэ, кыньэл шогальат, тыгай мутым ойлыш:

Йолташ-шамыч! Тидэ йоктэ тэ лудаш-возаш моштыдымо ыльда. Тэнэй тэлэ гоч тунэмдат шукым палэн налда, -шонэм. Ындэ газэт лудашэт, письмо возашэт да мойын йэнг шинчам огыда күтө. Йалсовэт лүмдэнэ мый тланда кугу лэч кугу саламым каласэм!

Йалсовэт вуйлатышын салам мутым ольэн пытарымэкжэ, шэфын бригадиржэ Кутлукайэв йолташ списокэ почэш иктэ-вэсым чэрэт дэн үстэл дэк тунэмшэ-влакым шинчымашыштым палэн налаш кычкырал луктэдаш тўнгальэ.

Эн ончыч Сардайэва Настасим лукто. Үстэмбач „Мут палэ“ кнагам нальбат: „Ну-ко Настаси, тидэ мо возымо, лудын пуан“ -маньэ.

Настаси: „ш-о-в-ы-ч“ посна йўк дэн лудын, варажым иктыш ушэн „шовыч“ манын йандар йўк дэн кычкырал колтыш.

Молодэц! Сайын тунэм шуктымэтлан мэ тыйым шовыч дэн пөлэкленэ,—манын, шовычым пуыш.

Вара Шушпан Йываным кычкырал луктыч.

Ну-ко, тый тэвэ тидэ шомакым лудын ончан!

Йыван кнагам нальбат, „сава“ маньэ.

Чын! Лудаш пэш моштэт. Тыйланэт савам пөлэклан пуэна, маньбат, Йыванлан савам пуыш.

Варажым Мурзи Сэмоным кычкыраллуктыч.

Ну-ко, Сэмон, тый тидэ шомакым лудын ончан!

Сэмон кнагамат, кидышкыжэ налын ыш шукто, шомак уждэак: „имньэ“ манын пэш содор пэлэштыш.

Укэ, Сэмон, тыгэ огыл. Сайын ончо! Сэмон адакат „Имньэ“ манын лудэш. Калык коклагыч: „Сэмон, сайын луд, ончо пөлэкэтым мучыштарэт“, манмэ ўдрамаш йўк шоктыш. (Тидэ Сэмонын ватыжэ Ольона олыш).

Тэлым пэш сайын тунэмат ылы-с. Мо кызыт от кэрт? маньэ йал совэт вуйлатышэ.

Лудаш мый пэш кэртам. Но мыйын имньэм укэ. Садлан мый „имньэ“ манын лудым. Товарэм мыйын уло. Садлан мый „товар“ возымо шомакым „имньэ“ манын лудым.

Калык: „Ну, Сэмон, кэртэш улмаш“ манын „рўж“ шоктыктэн чыланат воштыл колтышт.

КОЛХОЗНИЦА-УДАРНИЦА

„Йошкар-Тумэр“ колхоз члэн (Йошкар-Ола р-н) Смирнова А. И. шкэт ўдрамаш да ситартышыжлан эшэ изи азан ватэ. Тугэ гынат тудо нимогай колхоз паша дэч кодтэ пэш чот пашам ыштыш, чылажэ тудо 1932 ийштэ 100 паша кэчым ыштыш. Садлан тудым колхоз члэн погынымаш ударницылан шотлыш да „Ударник билэтым“ пуаш пунчалъэ. (Моло цклат тидэ колхозышто порйэнг гычынат ударник укэ).

Ончыкыжат Смирнова йолташ уло вийым пыштэн паша ышташ ударнэ пижаш ойым пуыш.

Ответ. редактор Е. Сидоркина.

Редколлегия: { Э. П. Губаев.
Краснова М.
В. Фавстов.

Техн. редактор А. Г. Николаева.
Выпускающий В. Королев.

Отпечатано в 1-й Гостипографии Маргосиздата.
Марблет № 79. Наряд № 22. Тираж 1200. Формат 7×12.
Печатных листов 1½, в листе 36480 зн.
Сдано в произв. 17/II 1933 г. Подписано к печати 20/IV 1933 г.

Акшэ 50 ыр.

19100=

	Мар.
11	1-3